Experienţa

— „Experiment”.

de Fredric Brown

Secţiune 1.01

Traducerea: Mihai Samoilă

Prima expediţie marţiană, spuse profesorul de istorie, cea care a urmat explorării preliminare cu astronave de recunoaştere neavând decât un singur om la bord şi care urmărea să stabilească o colonie permanentă pe planetă, a pus un mare număr de probleme. Una dintre cele mai stânjenitoare era: câţi bărbaţi şi câte femei trebuiau să plece într-o echipă de treizeci de persoane care îşi lua zborul către Marte?

Faţă de acest punct se confruntau trei teorii.

După prima, astronava trebuia să ducă 15 bărbaţi şi 15 femei, dintre care, fără îndoială, cei mai mulţi şi-ar fi găsit câte o pereche, dând coloniei o pornire rapidă.

După a doua, ar fi trebuit să fie 25 de bărbaţi şi 5 femei (cu toţii dispuşi să semneze o renunţare la orice pretenţie de monogamie), din motivul că 5 femei puteau să satisfacă uşor 25 de bărbaţi, iar 25 de bărbaţi ar satisface 5 femei chiar şi mai mult.

În sfârşit, susţinătorii celei de-a treia teorii au declarat că expediţia ar trebui să fie compusă din 30 de bărbaţi, pentru că, în aceste condiţii, bărbaţii s-ar putea concentra mai bine asupra sarcinilor care îi aşteptau. În plus, de vreme ce o a doua navă Interplanetară urma după vreun an, navă care ar putea conţine mai ales femei, n-ar fi fost o privare prea crudă pentru bărbaţi să îndure celibatul pe această durată. Cu atât mai mult cu cât erau obişnuiţi; cele două şcoli de Cădeţi Spaţiali, una de bărbaţi şi alta pentru femei, nu admiteau nicio excepţie în ceea ce priveşte separarea sexelor.

Directorul Expediţiilor Interplanetare rezolvă cearta printr-un mijloc foarte expeditiv. El…

„Da, Miss Ambrose?”

O fată, în clasă, ridicase mâna.

„Domnule profesor, această expediţie era cea comandată de căpitanul Maxon? Cel care a fost numit Maxon Campionul? Puteţi să ne spuneţi de unde i-a ieşit această poreclă?”

— Ajung şi acolo, Miss Ambrose. În clasele mai mici vi s-a povestit despre expediţie, însă nu vi s-a povestit totul. Sunteţi acum

destul de mari ca să aflaţi.

„Directorul expediţiilor Interplanetare rezolvă disputa, tăie nodul gordian, anunţând că membrii expediţiei vor fi aleşi prin tragere la sorţi, fără să se ia în consideraţie sexul, dintre elevii ultimului an din cele două academii spaţiale. Nimeni nu se îndoia că era chiar el de partea celor care cereau 25 de bărbaţi şi 5 femei, de vreme ce şcoala de băieţi număra cinci sute de elevi, iar cea a fetelor abia o sută. Legea probabilităţilor spunea că proporţia aleşilor urma să fie de 5 bărbaţi pentru o femeie.

„Numai că legea probabilităţilor nu se poate aplica la o situaţie anume. Şi se întâmplă ca la loterie, să tragă biletul câştigător 29 de femei faţă de un singur bărbat.

„Toată lumea, cu excepţia fericitelor câştigătoare, bineînţeles, protestă cu vehemenţă, însă directorul a rămas neclintit; tragerea fusese cinstită şi refuză să schimbe ceea ce fusese stabilit. Singura concepţie destinată să îndulcească ranchiuna bărbaţilor a fost să-l numească pe Maxon, singurul bărbat, drept căpitan al echipajului. Astronava luă startul şi călătoria a fost excelentă.

„Iar când a doua expediţie debarcă pe Marte, găsi populaţia dublată. Exact dublată: fiecare femeie, membră a primei expediţii, avea câte un copil, iar una din ele născuse gemeni, ceea ce dădea un total de 30 de copii.

„Da, Miss Ambrose, văd că doriţi să ridicaţi mâna, însă lăsaţi-mă să termin. Nu, nu este nimic senzaţional în ceea ce v-am spus până aici. Bineînţeles, ar putea gândi că moralitatea nu-şi are locul aici, dar nu este o faptă deosebită pentru un bărbat, dacă i se dă timp, să lase însărcinate 29 de femei.

„Porecla căpitanul Maxon vine din faptul că lucrările pentru cea de-a doua astronavă au mers mult mai repede decât se aştepta şi că a doua expediţie a ajuns nu după un an, ci numai după nouă luni şi două zile.

„Această întrebare răspunde la întrebarea dumneavoastră, Miss Ambrose?”

[Originally published in „Galaxy Science Fiction”, February 1954. În româneşte povestirea a fost publicată în Jurnalul SF nr. 84/ 1994]